

ՅՈՒՑԱԿ ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Գ. ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԻՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀՆԱՏԻՊ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

(1512 — 1800)

349

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՏՕՄԱՐ ԿԱՐՃԱՌՕՏ,
ՄԽԻԹԱՐ ՎՐԳ. ՄԵՐԱՍՏԱՆԻ. ՏՕՄԱՐ ԿԱՐՃԱՌՕՏ: Վենետիկ, տպ. Յովհաննէս Փիացեան,
1786. 32 էջ:

Այսինքն. Համառոտութիւն Նոյ Տօմարին Հոմայեցոց, որոյ հասարակարար
վարի ազգս Հայոց

Շարահարգեցեալ զիւրին ոճի. ի յողոտ պարզամտաց:

Ի Միթրալ Վարդապետէ սերտաւորաց Սրբայ հայր կոչեցելոյ:

Տպագրեալ յամի տետան 1786:

Ի Վենետիկ. ի տպարանի Յովհաննէս Փիացեան:

Հրատման. ժեմուտբաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուցի:

ԴԱՆՕԹ.

Տպակից է և կազմուած Վարդապետին հետ (Տես յաջորդ. թիւ 350-ի միաստորու-
թիւնը):

Կիւլպինկեան Մատենադարան

226.2

1786

350

ՍԱՂՄՈՍ. Վենետիկ, տպ. Յովհաննէս Փիացեան, 1786. 367 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ ԴԱԹԻ ՄԱՐԿԱՐԻՆ

Տպեալ յամի տետան. 1786. տպարանի. 25: Եւ ի Բուսկանութեան հայոց. ոմի:

Ի հայրապետութեան տետան Ղուկասու. Հայոց կաթողիկոսի.

Ի Վենետիկ. ի տպարանի Յովհաննէս Փիացեան:

Հրատման. Մեմուտբաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուգի:

ԽՆՆՈՐՔ.

Սոյմ գրքիմ տպակից է Մխիթար Վրդ. Սեբաստացիի «Տօմար Կարճատառ» (ՑԽՍ
Ոսկորոյ՝ քիւ 340-ի ճկարագրութիւմը) :

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

223-2

1780

351

ԺԱՄԱԳԻՐԲ ԱՏԵՆԻ: Կ. Պոլիս, տպ. Յովհաննէս եւ Պօղոս, 1788. 47Կ+2 չԸ. = 480 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ԳԻՐԲ ՍԱՀՄՈՈԱՅՆ ԴԱԻԹԻ: Այսինքն՝ Հարիւր յիսուն Աէլուիցն:

Որ է յՈՒՔ Կանոն բաժանեալ ի Թարգմանչացն մերոց ըստ աւուր ձայնիցն եկեղեց-
ւոյ մերոյ ժամակարգութեանցն: Որ յամենայն աւուր պաշտի ի տուր եկեղեցիս Հայաս-
տանեայց:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ԺԱՄԱԳԻՐԲ ԱՏԵՆԻ:

Յորում Պարոնականն Երեւ Գիրք եկեղեցւոյ մերոյ ժամակարգութեանցն:

Նախ՝ Գիրք Սաղոսացն Դաւթի Հարիւր յիսուն աէլուիցն. յՈՒՔ Կանոն բաժան-
եալ յօթնական Դուրդայոյ, Զի ութերորդն յայլոցն են:

Երկրորդ՝ Գիրքն ժամագիրք. Յորում են Կարգաւորութիւնք Հասարակաց Աշոթից
Հայաստանեայց Սուրբ եկեղեցւոյ:

Արարեալ մեծին Սահակայ Պարթևի՝ Հայոց Հայրապետի. եւ Մեծօրայոյ Վարդա-
ւիտի, եւ Գրեալոյ, եւ Յօհաննու ժանդակունոյ:

Իսկ Երրորդ Գիրք՝ Տօնացոյց Հայոց. Որ ցուցանէ զպատշաճ երգեցմունիս եւ զըն-
թերցումս Տօնից Տէրութեանցն եւ սրբոցն եւ պահոց. Ըստ արարողութեան Հայաստան-
եայց տուր եկեղեցւոյ. Արարեալ նոյնոյ իսահակայ մեծի՝ Հայոց Հայրապետի:

Եւ ապա Համառոտ Խրատ արարողութեանց տուր եկեղեցւոյ Հայոց ժամակար-
գութեանցն թէ ո՛րն յո՛ր դասէ առիլ պիտի եւ այլ:

Իսկ՝ Վերտին տպեցեալ եղև ի կոստանդնուպօլիս քաղաքի ընակեցեալ բոլոր ող-
գիս կամեղդութեամբն. եւ Հրամանաւ նորին Ազգասէր Պատրիարքի Տեառն Զաքարիայ
Աստուածարան կոչեցելոյ զերիմաստ վարդապետի՝ եւ Արք եպիսկոպոսի. ի վառս մանկա-
ցելոյն յիսուսի:

Ի Տպարանի Ծօհաննիսի եւ Պօղոսի:

Առաջնորդեալ՝ Ամենակարող Տէր:

ՅՈՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպեցման Սրբոյ Գրգոյս:

Փառք...

Մեք ընակեցեալս ի մեծն պօլիս Լուսաւորւածիւս պղծաւ Հայոց հաւագեցեալ ի Պատ-
րիարքարանիս տուր Աստուածանի Մայր եկեղեցոյ. ի բոլորիցս Եկեղեցեայ. որոցն՝ Ա-
ւագերիցունք. Աթոռակալք, եւ առ Հասարակ Գահանայք. նաեւ սրբոց եկեղեցեայ մութէ-
վէլիքս, եկեղեցապանք՝ իշխանապետք եւ իշխանքս: եւ բոլոր Զպիսֆիցս առ Հասարակ ժո-
ղովուրդք. յասեան նոյն տուր եկեղեցւոյ ժողովելով մեր, եւ առաջիկ անց դասեցեալ եւ
պիսկոպոսաց եւ վարդապետաց, սմենեքեանս հաւանութեամբ միմեանց մեծաւ ըղձանօք
ինչերս արարաք ի ներկայ եղեալ Ազգասէր կոչեցեալ Սրբազան Պատրիարքէ, վասն վերստին
տպեցուցման Հին ասոնացոյցիս եւ ասեմաժամագրքիս եւ ի գործ ամման. որպէս նախնիքն
մեր՝ զիշատակս Սրբազան Հայրապետացն ի հաստատութեան պահելով, Հետեւեալ են ըն-

Թոցիցն եւ արարողութեան նոցին, քի Կայստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ: Ուստի՝ խորհալ եւ մեր՝ Համահաւանութեամբ թուրիցս վճռահատեալ՝ եթէ զի յոյժ բարեւոյն է մեզ, յիսն թացս նախեաց մերոց զնալ՝ եւ ոչ խոտորելով ի շաղկապ նոցին:...

Եւ արդ՝ բարեխառութեամբ քալ եւ յաղթող վկային իւրոյ Սրբոյ Միհայայ աբղաթուս զինաւորին: Վերստին սրբմամբ աւարտեցաւ զիրէջ եւս՝ ի Հայրապետութեան Տեսուն Ղուկասու Սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Սէ ի Պատրիարքութեան սրբոյն Երուսաղէմի Տեսուն Յովակիմայ Երջանկապարդ Վարդապետի: Ի Կոստանդնուպոլիս Քաղաքի:

Հրամանաւ նորին արժանաւարանդ Աղլապէր Սրբազան Պատրիարքի՝ Տեսուն Զատրիայ Առտուածարան Կոնսթնդնի զերիմատս Վարդապետի եւ արք Եպիսկոպոսի:

Ի Տօլարտի յունեմիսի, եւ Կողտի. հանդուցեալ մահտեաի աստուածատուքան: Ի Թուազանիս Հայոց, ռմլն. Օգոստոս Խ, Աւարտ:

Այլ արդ՝ անկեալ առաջի Համայնից վայելողաց ուրախող. Եկեղեցւոյ՝ աղերսեմք յիշել զՏոպղոզ սուրբ Գրգորս վերայդեալ զտիրացու յունեմէն, եւ զտիրացու Կողտեմ. արք բազում Զանեք եւ բազում աշխատութեամբ ժողովելով ի վայելչատես պարտիղաց ի անուշահոտ Ժողովանց կերպ առ կերպ զմեւ նոցին առեցեալ դրամբ իրբեւ զվայելուչ բուրաստան՝ ոչ սակաւ աշխատութեամբ զաւարտումն արաքաք: Ուրեմն՝ կրկին խնդրեմք յիշել յաղթս մեր: Յուսկ յետոյ՝ յիշելիք զաշխատաւորն սուրբանիս զշարքաբարդ եւ զցրուող զրդոս զվերայդեալ յունեմիսի որդի զտիրացու յարութիւն, եւ զաղանանան պետրոսն: Այլ եւ՝ զքրտեալն մշակացն ապարանիս ի բաւլայ գեղջէն նպուցի հանդուցեալ բարդամի որդի վարդանն. եւ ի նոյն նահանգէ ի գեղջէն ներխուցի տիրասուրբ որդի զտիրացու զաքաքն, որք են բազմախաբաց արդադրատանն մերոյ: Որ եւ ինքն տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս սր պարգեւելն է ամենայն բարեաց՝ ի միտանգամ զալատեանն՝ զյիշողոր եւ զյիշատակողսրդ՝ յիշեցէ: եւ իւր լուսեղէն սուրբ անսութեան արժանացուցէ, Ամէն:

Կիւլպէնեան Մատենադարան

223-2

1786

352

ԻԼԵԱ ԵՊՍ. ՄԻՆԵԱԴԻՍ. ՎԵՄ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԵԱՆ. Ս. ԲԵՐԵԱԿՈՒՐԻ, ԽՈՎ. ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՂԱՐԵԱՆԵՅ, 1786, 170 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԹ ՈՐ ԿՈՅԻ ՎԵՄ ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԵԱՆ:

Շարագրեցեալ Յիւլիայ Մինեագիտէ Եպիսկոպոսէ Ֆալովոկիայն վիճակի, է խնդրոյ ուրումն իշխանի:

Եւ Թարգմանեցալ ի Յունաց լեզուէ ի Հայո, ի Կոստանդնուպոլիս, յունեմիս բուսիրէ. յամի տեսան 1787:

Իսկ այժմ ապագրեցեալ ի յօթնբարդում ամի Հայրապետութեան լուսանկար մօրն մերոյ սրբոյ Աթոռոյն իմբանիս՝ Տեսուն Ղուկասու սրբաշխատուր Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Հրամանաւ իշխանայեալ տեսուն Յովսեփայ սրբազան արք եպիսկոպոսի եւ առաջնորդի աղգին Հայոց արք են ընդ Տէրութեամբ Խուտաց:

Արդեամբք եւ Ժախիւք բարեգալստեմ եւ աղեսուտուն Մանիլարիանց Առտուածատրեան աղելս պարոն Մարգարին:

Յամի Տեսուն 1788: Իսկ ի Թուին Հայոց ռմլն: Ի Մանիկապետրոսեւրդ: Ի տպարանի Խաղարեանց պարոն Գրիգորի:

Կրկին հրամանաւ կառավարացն բարեկարգութեանց:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան տպեցուցանողի ստիճ:

Փառք...

...յանդ ելեալ աւարեացաւ ասպառն Կառմուքեան Գրգուկին աշտրիկ. որ կոչի վէժ գայթակցութեան:

Մարթեմ աստանոր ի բարեպաշտան վայելողաց ժողով հայր մերիւ յիշի ի յՄովսէսի յաղթան մեր զարեանի յիշեցման եւ զսիրողն ողորցն եւ պայծառութեանց ազգին մեռոյ, զնոր Զուգայեցի զազնուատում Մանիշարեանց բարեպաշտան եւ յաղնահանճար ազնիւ Պարոն Մարգարէ, եւ զմեղսն նորին զԱստուածաւորն, եւ զՄարիամն, որք արգէն ճանաչուցեալք են ի Տէր. եւ զեղբարս նորին զմեծարդոյ ազնիւ Պարոն Մկրտիկն, զկոյրովսկիս ազնիւ Պարոն Փիլիպոսն, եւ զբարեխա ազնիւ Պարոն Յուննէն, եւ զկողակիցն իւր զբարեպաշտունի եւ զճարհապարզ Կառմարիկն ապիկինն, ճանն զնորարարոյն եւ աստուծոյ զորացեալ զաւակն նորին զանգրանիկն որդին զբարեխա եւ զերջանկապարզ Պարոն Յուննէնն՝ որ եւ է հարեւարպետ ի մէջ զորացն Ռուսաց, զՊարոն Փիլիպոսն, զՊարոն Պեւարոն, զՊարոն Պոզոսն, զՊարոն Անդրէանն, զՊարոն Աղեքսանդրն, եւ զնորանին Կոստանն զինն, եւ զաւագ զուսար նորին զբարեխա եւ զբաղցրարարոյ Կառմարիկն, զկնիսարիկն, զԱնիսարիկն, զՄարիամն, եւ զՄարգարէն, եւ զ'ի Տէր Կանգուցեալ զաւակս նորին զԱստուածաւորն, զՄարիամն, եւ զԱնիսարիկն, եւ զայլ ամենայն արեանաւոր մեծաւորս նորին, որք են ի կենսն, եւ արք փոխեցեալք են առ աստուած. վասն զի բարեխաբար. եւ խրճեմապարզ ազնուականս ըստ մեծի սիրոյն զոր ունի առ ազգս իւր, եւ ըստ գրասէր բարուց իւրոց՝ որ միւս բազմայ լինի յազգի իւրում՝ այնք բարիք, որք գտանին ի գտնարեան ազգս, որք բարեացն մէկ եւ այս փորձիկ զբողոյսն՝ արդեամբք եւ ծովսից իւրովք հանկուս ի լոյս անել զառ ի վայելումն հայրազուն բանտէր ընթերցողաց: Որ եւ սիրաւորս բազմանայ հետեւի զայլ հաւ քան զայս մեծամասն՝ ազգաօգուտ եւ հազարմ գրեման ապկոյցոյնն, Տեառնապարգեւ գայիւք իւրովք, ի յիշատակ ինքեան եւ իւրայնոցն: Որոյ գիտհաւորն Տէր Կառմարեան, եւ զփոխարէն բազում բարեպաշտութեանց հաղարարաւորն հասուցէ առա եւ ի հանգիսէն: Եւ:

Դարձեալ՝ յիշեցիք զհարազատ զաւակս որոյն Աթոռն էր իմանին՝ եւ զմայրագոյն նախնայն մեծին Պոլսոյ զառաքելաւորն եւ յազնիւստ Տէր Ծառահի սրբազան արք. Եպիսկոպոս եւ Աստուածարան Վարդապետն զեղամայր, որ քառ ինչորս մերոյ գաղափարն զբողոյսն աշտրիկն ուղղեալ ի սխալմանց գրայց յղեաց առ մեզ ի Կոստանդնուպոլսոյ...:

Կիւլլէնիեան Մասնադարան

281-1 Միջ

353

ՂԱԶԱՐ ԶԱԼԿԵԾԻ. ԱՍՏՈՒԱՆԱՂԵՐՍ, Ս. ԲԻԹՐԱԿՈՒՐԻ, ապ. Գրիգոր Սալյաքեանց, 1786, 279 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ԱՂՕԹԻՑ ՈՐ ԿՈՑԻ ԱՍՏՈՒԱՆԱՂԵՐՍ,

Արարեալ տեսնն Հայաբու հոգեւոյս Կաթողիկոսի սրբոյ Աթոռն էր իմանին: Եւ վերադառն ասպարեալ ի վեցերորդում ամի Հայրապետութեան լուսանկար մօրն մերոյ սրբոյ Աթոռն էր իմանին՝ Տեսնն Ղուկասու սրբազանաւոր Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց:

Հրամանաւ իշխանապետն տեսնն Յովսէփոյ առաքելաւորն արք. Եպիսկոպոսն եւ աստուծոյն ազգին Հայոց արք են ընդ Տէրութեամբ Ռուսաց:

Յամի Տեսնն. 1786. Իսկ ի Քուին հայոց. Զմիչ:

Մարիւք տեսնն Յօսանէսի հանկիւր եւ արքապետի Վարդապետի նոր Զուգայեցի ոյ:

Ի Սանկտպետրուրդ: Ի այսարանի Սալյաքեանց պարոն Գրիգորի:

Հրամանաւ կառավարչաց բարեկարգութեանց.

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Տիշատակարան

Փառք...

...Որ քստ իւրում անհամեմատ բարեբարութեան, ետ կարողութիւն անարժան ծառայիս՝ վերադառնալ արեւելոցանէլ իմով արեւմտի եւ ծախիւք զղեղեցիկ եւ օգուտէս գիրքս այս, որ կոչի Աստուածադերս:

Արդ՝ որք ընթերցուք զսա եւ վայելէք ի բողոքութենէ սորին զնոցեւոր պատուքս, առ զայնմ զի միով հայր մերիւ առ տէր յիշման արժանի համարեցիք զիս զԱլմանեանց մեղատոժակարդ եւ թափուր ամէնից բարութեանց ապիկար Յօաննէս եւեթ անուամբ Վարդապետս եւ սպասաւորս սրբոյ Ամենափրկչի վանիցն Նոր Զուգայու:

Դարձեալ՝ ազերսելով հայեմ յիշեցիք ի մաքրափայլ յաղօթն ձեր զմարմնաւոր ծնօղ հայրն իմ զՂուկասն, եւ զմայրն իմ զՍիմոնեան, եւ եղբարք իմ զՄիքիթեղեկն, եւ զԱւագն, զՀայրապետն, եւ զամուսինս Նոցին զՄարգարիտն, զԵղիսաբեթն, եւ զՍիմոնեան, եւ զԵղյոյն իմ զՍեդուկիտն, եւ զԵղբորդիքն իմ զՂուկասն, եւ զՀայրապետն, որք արդէն հանգուցեալք են ի տէր: եւ զԿենդանի եղբայրն իմ զմանասի Կարապետն, զԵղբորդիքն իմ զմանասի Գրիգոր Աւագեանն, եւ զԿողտակից Նորին զԹադուհին, եւ զուստերս Նոցին զՅօաննէսն, զՄիքիթեղեկն, եւ զԿարապետն, եւ զԿենակիցն Յօաննիսի զՄարիամն, եւ զամենայն արեւմտաւ մերձաւորս իմ եւ զբարեկամս: Նաեւ զնոցեւոր ծնօղ իմ զհամադուցեալսն ի Բրբրտոս զԵօկոր մաքրափայլ արք Նպիկոպոսն վերոյ յիշեցեալ Զուգայու: եւ որք յիշեցիք՝ յիշեալ լինիք ի Բրբրտոսէ յուսոյն մերոյ ի միւստեղամ զայստեանն Նորին: Ամէն:

Կիւլպինկան Մատենադարան

268 Ջ

354

ԱՆԵՏԱՐԱՆ ՃԱՆՈՒ: Ս. Բեթրպուրկ, աղ. Գրիգոր Ռազարեանց, 1786. 341 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԲ

ԱՆԵՏԱՐԱՆ ՃԱՆՈՒ

Եւ անք իւրաքանչիւր աւուրց ի բոլոր ասուրնն բոս Նորոյ Տօնացուցին: Նաեւ Տօնացոյց ամենայն շաբաթեան եւ տեղափոխ անից:

Տպագրեալ ի վեցերորդամ ամի Հայրապետութեան լուսանկար ժօրն մերոյ սրբոյ Աթոռայն էփեփանի՝ Տեառն Դուկասու Սրբազնասուրբ Կաթողիկոսի աննայն Հայոց:

Հրամանաւ իշխանազնեայ Տեառն Յովսէփայ առաքելաշարի արքի Նպիկոպոսի Սառնանցեալ Արղւթեան, եւ առաջնորդի ազգին Հայոց որք են ընդ Տէրութեամբ Ռուբրոսայ: Արդեամբք եւ ծախիւք Նոր Զուգայեցի Բաշխումեանց Տէր Հայրապետի որդի բարեպաշտ պարսն Աստուածատուրին:

Յամի Տեառն 1786: Փետրվարի. 5. Իսկ ի Բուսկանութեան Հայոց. ունի:

Ի Սանկտպետրուրգ:

Ի ապարանի Ռազարեանց Ռազմալի որդի պարսն Գրիգորին:

Հրամանաւ կառավարացն բարեկարգութեանց:

ՕՒՇԱՏԱՆԱՐԱՆ

Յիշատակարան սրբոյ Մատենիս:

Փառք...

...յանք եւեալ աւարտեցաւ գտորմնս. Մատենիս որ փոշիւնէստարան Յաւոյ. Արդ՝ աղաչեմ զբարեպաշտն վայելալոր սրբոյ Աւետարանի՝ զի միով հայր մերիւ առ Տէր յիշման արժանի համարեցիք զԶուգայեցի Ռազմալի Միստեանց իօշայ Միստեան, եւ զորդի Նորին զՄանթաքն. եւ զԿողտակից Մաթթաղին զԱղիզն, եւ զորդիս սոցին զԹարխանն. եւ զԵփրեմ. եւ զորդիս Թարխանին զՄանուկն, զԵօաննէսն, եւ զՄուրադն. որք արդէն հանգուցեալք են ի Բրբրտոս: եւ զԿենդանի նորդին Թարխանի զպարսն Յակոբն, զպարսն Ասեփանեան, զպարսն Միստեան, զպարսն Յարութիւնն եւ զպարսն Դաւիթն: Նաեւ զԿողտակից Թարխանին զՀիփաղայ տիկինն: Դարձեալ՝ յիշեցիք զարժանին յիշման զվերոյ յիշեցեալ Աղամալի գուստր բարեպաշտուհի Սոփիայ տիկինն. որ յիշատակ Բաթի փոլմն եւ բարե տղիկեալ լինելով բազմաց՝ իւրով ծախիւք:

ևս ապել գինեատու Մատենա՝ իբր փեղանի արձան ի յիշատակ հուրոց ծնողաց խրոց. աշխեն, հորն Աղամալին. եւ մօրն Սալվարին. որում հասուցէ Տէր զվարձա բարեաց՝ առա եւ ի շանդերձելումն. Ապա յիշալիք գինեակիցն վերոյ յիշեցեալ Սոփիայ տիկնայն զժուռ ուկնեանց հանգուցեալ Յօհաննիսի որդի Սարգիսն, որ ի պատանեկութեան տիւղ փոխեցեալ է առ Տէր: Եւ որք յիշեալ՝ յիշեալ լիլիք ի միւսանգամ պաշտեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ:...

ԾԱՆՕԹ.

Էջ 259-Էն կը սկսի Տօմացոյցը, որ ունի հետեւեալ անումաբերքը.

ՏՅՆԱՏՈՅՑ

Կրկնորդ Հասար,

Որ է քանոն եւ հառաւարդի առաջնոյ հասարին:

Յօրինեցեալ լզ խորանօք ի վերոյ լզ գրոցն մերոց աշտարակեանաց: որոց իւրաքանչիւր տարիգոյ խորան ըստ բերման իւրոյ տարւոյն, զամենայն շարժական եւ անդառն փոխ անձն՝ կոտեմարեալ տեղաւորէ:

Աշտարակութեամբ Տեառն Սիմէօնի հոգեւոյս Կաթողիկոսի Սրբոյ Աթոռոյն էլ-միանի:

Յամի Տեառն 1786. Օգոստոսի 24: Իսկ ի Թուականութեան Հայոց ուլի:

Ի փառս Աստուծոյ՝ եւ ի զուարճութիւն մանկանց եկեղեցւոյ:

Կիւլպէնեան Մատենադարան

225.4

1786

355

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ: Կ. Պոլիս, տպ. Յովհաննէս եւ Պօղոս, 1787, 4 չհ. + (12(36) = 40 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ ՍՐԲԱԶԱՆ, ՊԱՏԱՐԱԿ:

Ըստ Արարողութեան Եկեղեցեաց Հայաստանեայց:

Ի Թուականութեան Հայոց ուլից յուլիսի իս:

Ի Տպարանի Յօհաննիսի եւ Պօղոսի:

Ի Կոստանդնուպօլիս քաղաքի:

ՅԻՇԱՆԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Սրբոյ Մատնիսի:

Ենորհի, Ամենաբարոյ երրորդութեան Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, աւագան-ցաւ սուրբ գիրքս այս՝ որ կուի Խորհրդատեալ, որով ի մեռն Սրբազան քահանայից՝ Կաստ-րի Աստուածային խորհուրդ:

Տպագրեցեալ ի Հայրապետութեան լուսանկար Աթոռոյն Սրբոյ էլմիանի Տեառն Գուկասու Սրբազան Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց:

Եւ ի Պատրիարքութեան Առաքելականի Սրբոյ Աթոռոյն Երուսաղէմի Տեառն Յովա-կիմայ գերեթմանիկ Պատրիարքի:

Այլեւ ի Պատրիարքութեան մեծի մայրաքաղաքիս Կոստանդնուպօլսոյ Տեառն Զա-րթրիս Աստուածաբան Պատրիարքի: որոյ հրամանաւ տպեցաւ Աստուածային այս մատեան.

Արդ՝ որովհետեւ Աստուածային մատենիս այսորիկ՝ առաջին տպագրեցեալն էին մալեցեալք եւ սպառնալք վամետոյ՝ յոյժ ընդմեռանդն ի սէր որոյ պատարազին՝ վերոյ գրեալ երկնիկ Հայրս մեր Յովակիմ Սրբազան Պատրիարքն՝ դերահաւը Աթոռոյն Սրբոյ Լուսաղէմի. իւրով արդեամբն եւ վերստին տպել, յորմարածեւ եւ նորակիրտ տալիք. որոյ՝ յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի. եւ հոգեւոր եւ մարմնաւոր ծնողացն եւ ամենայն զար-միցն եւ իւրն իւրկ, մասն եւ քաժին եղիցի ի շնորհաց որոյ պատարազին, իսկ եւ դուրս սրբազնագործ պատարազամատոյցք որք վայելէք զեկեղեկաբաւ սուրբ մատեանս, յիշեա-

լիք է խորհուրդ Սբրազնասուրբ պատարագին. զտպել տուող՝ Գաորիարդ հայրն մեք սբրոյն Սաղիթայ. եւ յիշատակողքդ՝ յիշեալ լիլիք է Քրիստոսէ Աստուծոյ մեքմէ:

Այլ եւս՝ յիշեալիք զվարպիտան տպագրատանս՝ զՏիրացու Յօաննէսն, եւ զորդի նորին զՏիրացու Պողոսն, որ է կերտող նորային տառիցս. եւ զմիւս որդին զգրաւար Տիրացու Յարութիւնն. եւ զհամայն կենդանիոն եւ զենկեցեալսն:

Եւ զաշխատողսն զործարանին՝ զբաւուցի տիբատուրի որդի զտիրացու Զաքարն՝ եւ մէլքոն որդի զտիրացու Յօաննէսն. եւ զուրք յիշեալ լիլիք:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

264.5

1787

356

ՅԱԿՈԲ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ՆԱԼԵԱՆ. ԳԻՐԲ ԿՈՑԵՑԵԱԼ ԶԷՆ ՀՈԳԵՆՈՐ. Կ. Պոլիս, տպ. Յովաննէս եւ Պօղոս, 1787, 192+424=616 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ԿՈՑԵՑԵԱԼ ԶԷՆ ՀՈԳԵՆՈՐ: Որ ունի զերիս մասունքս: Առաջին մասն է լուծումն առարկութեանց հրէից եւ համաձայնութիւն Աւետարանչաց: Երկրորդ մասն է Քրիստոսեական վարդապետութիւն ասանկավար: Եւ երրորդ մասն է հաւաքումն շքեղադոյն պատմութեանց հիկեղեցականաց՝ թուրքի բառի:

Շարադրեալ է Յակոբ Գաորիարքէ Կոստանդնուպոլսոյ. որ եւ երբեմն Գաորիարք սբրոյ Յրուսաղէմի: Հարկաւոր ուսման ամենից մանկանց հիկեղեցւոյ:

Ի Հայրապետութեան սբրոյ էջմիածնի Գերագահ Աթոռոյ՝ Տեառն Ղուկասու դերբիսիկ սբրազան Կաթուղիկոսի ամենայն Հայոց: Եւ ի Գաորիարքութեան սբրոյ Երուսաղէմի՝ Տեառն Յովակիմայ ճգնապետաց վարդապետի:

Իսկ եւ՝ վերտախն տպեցեալ եղիւ՝ վեհափառ Հրամանաւ մեծի Արքայախիստ մայրաքաղաքիս Կոստանդնուպոլսոյ Տեառն Զաքարիայ Աղզասէր՝ եւ Աստուածաբան վարդապետի եւ Արք Եպիսկոպոսի:

Ի թուին Հայոց Խմլզ մայիսի իք:

Ի Տպարանի Յօաննէսի եւ Պօղոսի:

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպագրողի Գրքոյն:

Շնորհիւ...

...յանկ հիշեալ աւարտեցաւ երկրորդ տպումն նորալար զրքոյս այսորիկ ցանկաււոյ՝ զէն հոգեւոր կոչեցելոյ. որ է պարտեղ Հոռատու լցեալ ծաղկամբ անուշիւք:

Ի վաշխումն ընդհանուր ազգիս Հայկազնայ:

Ի տղաբարանի յօաննէսի եւ պօղոսի բաղմաշխատ դպրաց, որք եմք ծառայ պատրաստական ամենիցդ:

Արդ՝ որք հանդիպիք սմա. եւ մինչ Հոռատաւով Հրեւիք ճեմիւ ընթերցման, զայս նորարար ծաղիկս բողբոջեցեալ է պարտիզի Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, առ հաճեալ յիշեալիք յաթմաւուր յազօթս մեր ի Քրիստոս, զվերոյ գրեցեալ անարժան տպողքս զրքոյս: Նաեւ՝ յիշեալիք որդւոյ յօաննէսի եւ եղբօր պօղոսի զտիրացու յարութիւնն զգրիս կապարեայ շարողի:

Յիշեալիք եւ զմրահար մշակն զործարանին՝ բաւուցի տիբատուրի որդի զտիրացու զաքարն. եւ զմէլքոնի որդի տիրացու յօաննէսն եւ զհամայն աշխատողս սբրին: Եւ ինքն տէրն մեր Քրիստոս՝ ըստ յատնի եւ վաստակոց իւրաքանչիւրոցն՝ հասուցէ զվարձս բարեաց ի յայտնութեան եւ յարգալուծեան իւրում: Ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

280-155 Նա

(Շաք. 21)

Կազմեց՝ Ա. Գ.